

Magyar festők I.

A magyar költők, írók csodálatos művei nyelvünkbe zártak: csak ahhoz jutnak el teljes értékükkel, aki tud magyarul. A zene és a képzőművészet mindenkire szól: egyetemes. A nagy magyar muzikusok és a festők, szobrászok alkotásait ezért sokkal inkább ismeri a világ. Vajon mi hallottunk róluk?

■ **Kolozsvári Tamás** a legkorábbi, név szerint ismert magyar festőművész. A XV. században élt, Zsigmond király udvari festője lehetett.

■ **M. S. mester** csak nevének kezdőbetűit és hat képet hagyott ránk 1506-ból a selmecebányai templom főoltárán. A **Mária látogatása Erzsébetnél** című remekművet beragyogja a Kisjézus-várás öröme.

■ **Mányoky Ádám II.** Rákóczi Ferencről két nagyszerű portrét is festett. Hazájában nem értékelték művészetét, ezért Lengyelországban, Prágában, Bécsben, Lipszében és Drezdában volt a királyi udvar festője.

■ **Madarász Viktor** a '48-as szabadságharcban küzdött. Kardját és mentéjét megőrizte, sírjába is maga mellé tette. Szomorú jellemzője a magyar sorsnak, hogy őt is jobban értékelték Párizsban, mint itthon. Legszebb vásznai a magyar történelem egy-egy hősi alakját, eseményét örökítik meg. Ez éppen **Zrínyit a börtönben**.

■ **Barabás Miklós** a háromszéki Mártonfalván született. A nagyenyedi Kollégiumban, majd külföldön tanult, sokat nélkülözött, de akaraterejének hála, korának egyik legtanultabb és legkeresettebb arcképfestője lett.

Megörökítette Vörösmarty, **Petőfi**, Széchenyi István, Arany János hiteles vonásait.

■ **Munkácsy Mihály** asztaloslegényből lett híres festő. Zseniális tehetsége mellett szorgalom, megfeszített szellemi és fizikai munka is kellett ahhoz, hogy 26 évesen Párizs leghíresebb festője legyen. *Krisztus Pilátus előtt* című festményéért nemességet kapott. Az egész világot meghódította hatalmas méretű vásznaival, de felejthetetlenek életképei és portréi is, melyek hitelesen és mély emberismerettel ábrázolják a **Rözsehordó nőt** és a főúri hölgyet egyaránt.

■ **Lotz Károly**ról egyik méltatója ezt írja: „Se szeri, se száma fal-, olaj-, vízfestményeinek, tanulmányrajzainak”. Akvarellsorozatban örökítette meg az 1848-a szabadságharc csatáit. Budapest legjelentősebb középületeit, a **Szent István Bazilikát**, a Nemzeti Múzeumot, a Vigadót, a Tudományos Akadémiát, az Operaházat és a Parlamentet az ő falfestményei (freskói) díszítik.

■ **Benczúr Gyula** alapította az első magyar művészképzőt. Megrázó erejű tablókön

örökítette meg a magyar történelem legfontosabb eseményeit. Azóta is az ő szemével látjuk **Budavár visszavételét**, **Rákóczi elfogatását**, **Hunyadi László búcsúját**, **Vajk megkeresztelését** vagy a **Diadalmas Mátyást**.

■ **Székely Bertalan** székely nemesi családból származott. Korának legképzettebb, legműveltebb festőpedagógusa volt. Portréi, tájképei mellett jelentősek történelmi kompozíciói is: a **Vérszerződés**, **II. Lajos király holttestének megtalálása**, **az Egri nők**, **Zrínyi kirohanása**. Freskóit a pécsi Székesegyházban, a Tihanyi Apátságban, a Mátyás-tempomban csodálhatjuk meg.

■ **Than Mór** az 1848-as szabadságharcban Görgey mellett lett hadifestő. Fal-

festményei ott pompáznak a Nemzeti Múzeumban, a Keleti pályaudvar falán, az Operaházban. Történelmi képeivel, portréival hírnevet szerzett külföldön is: **Attila lakomája**, **a mohácsi csata**, **Nagy Lajos fogadja a külföldi követeket**, **Mátyás király tudósai körében**, **Deák Ferenc**, **Liszt Ferenc**.

■ **Zichy Mihály** Arany János balladáinak nagytehetségű illusztrátora, hányatott sorsú festő,

grafikus volt. Ezernél több munkájának csak egy részét ismerjük, mert 49 éven át Oroszországban alkotott a cár udvari festőjeként. 1849 őszén, amikor a cár eltiporta a magyar szabadságharcot, Zichy megszakította vele a kapcsolatot: a fényes karrier helyett a nyomort választotta.

■ **Feszty Árpád** nevéől minden magyar embernek **A magyarok bejövetele** című hatalmas körkép jut eszébe, melyet a Millenniumra festett, és ma helyreállítva Ópusztaszeren csodálható meg: 110 m hosszú és 15 m magas.

Zsigmond Emese

